

γνωρίσει καμμίας λογῆς ἀταξία εἰς τὸ μέσον τοσ, ἀνίσως κὶ ὁ χρόνος δὲν ἤθελεν εἶσται κομπλισμένος, θέλομεν τίς εὐγάλει κὶ θέλομεν βάλει ἄλλους νὰ γοβερνάρουνσι κὶ ἐμεῖς ὅλοι νὰ τις μαντενιέρομε εἰς ὅλα τὰ καλὰ καμωμένα, κόντρα σὲ πᾶσα ἓνα ὅπου τῆς ἤθελεν πειράξει· κὶ ἐσὺ μοῖ Ἀντρέα κὶ κὺρ Μανώλη, σᾶς προτεστήρομεν ἀπὸ μέρος τοῦ ἐγλαμπροτάτου καπετὰν πασιᾶ μὲ πένα (= ποινὴν) τζικίνια 50 πᾶσα ἓνα σας νὰ ἀτζετάρετε τὸ γοβέρνο ὅπου σᾶς ἐδί(νο)μεν· εἰ δὲ κὶ δέ(ν) θελήσετε νὰ ἀτζετάρετε, νὰ πληρώνετε τὴν ἄνωθεν πένα».

111

1621. Ἀχτναμές σ. Ἰμβραήμ, ὑπὲρ τῶν Κ υ κ λ ἄ δ ω ν,

ἐν 76, σ. 103, καὶ ἐκ παλαιᾶς μεταφράσεως, ἐν 243, σ. 30–32, 287, Β' σ. 262–265, ὡς καὶ ἐν 290, σ. 130–134.

«Ἀπὸ τὸ νησι τῆς Ἀξιᾶς καὶ τῆς Ἀντρος, καὶ τῆς Μήλος, καὶ τῆς Πάρου καὶ τῆς Σαντορίνης, καὶ τῆς Σύφρου καὶ τῶν λοιπῶν νησιῶν . . . Καὶ ἔως τὴν σήμερον ἡμέραν εἰς τὸν ἴσκιον τῆς βασιλείας μου τοῦτα ὅλα τὰ νησιὰ δίχως καμμίαν πείραξιν ἐπεράσανε.

Ἀποθανόντος δὲ τοῦ λεγόμενου Ἰωσήφ «Νάζη», ἀπὸ τὴν ἀνίκητή μου βασιλεία, μπέγης φλαμπουριάσης καὶ κριτῆς καθῆς ἐβλήθηκε νὰ κοίνωνται ὁμοίως μὲ τέτοια ἀπόφασιν, κατὰ τὸ κανόνι καὶ νόμον ὅπου ἐχαρίστη τῶν Χιωτῶν, ὅτι καὶ εἰς τοῦτα τὰ νησιὰ ἐχαρίστη τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοιον κανόνι, καὶ νὰ πειροῦνται εἰς ὅλα παρόμοια. Καὶ τῶν Χιωτῶν ὁ νόμος καὶ τὸ κανόνι ὅπου τοὺς ἐχάρισεν εἶναι νὰ πληρώνουν τὰ χαράτσια ὅπως ἐπλήρουν καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, καὶ περισσότερον ἀπὸ τὸ κανόνι ποὺ τοὺς ἔδωκεν νὰ μὴ πληρώσονται καὶ ὅποιος δὲν εἶναι διὰ χαράττι νὰ μὴ πληρώνη, καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ χαράττι τοὺς, οὔτε σπέζα, οὔτε ἀβαρίζι, οὔτε ἀτζομογλάνι, οὔτε τζελεπί, οὔτε μιαντεγγί, οὔτε ἀπὸ ἄλλα τεκλίφια ὅπου ἔχει ἡ ἀνίκητή μου βασιλεία νὰ μὴ δύνουνε· καὶ καθὼς εἶναι ὁ λανθασμένος τοὺς νόμος νὰ πηγαίνουν εἰς ταῖς ἐκκλησίαις τοὺς, καὶ νὰ θάφτουνε τοὺς ἀποθαμένους τῶν ἀπὸ κάτω ἀπὸ ταῖς ἐκκλησίαις τοὺς, καὶ ὅποταν θέλουν νὰ ἀνοίγουν τὰ μνήματά τοὺς χωρὶς οὔτε ὁ καθῆς, οὔτε ὁ μπέγης νὰ τοὺς πειράζουνε. Μορὶ διὰ τοὺς ἀποθαμένους τοὺς νὰ μὴ γυρεύουνε, οὐδὲ νὰ τοὺς ἐπέρουνε, ὅτι οὔτε εἰς τοῦ θεοῦ τὴ κρίση, οὔτε εἰς τὸ κανόνι μας εἶναι ἐτοῦτα. Ἀπὸ δουλειαῖς ὅπου δὲν εἶναι τῆς κρίσης, οἱ κατῆδες δυνατὰ νὰ φυλάγονται καὶ χωρὶς κρίση κανένα νὰ μὴ πειράζουνε. Καὶ ἡ ἐκκλησία τοὺς, ὅποταν χαλάσουνε, νὰ τῆς ἐφτιάνουνε, καθὼς ἦτανε πρῶτα, καὶ κανεῖς εἰς τοῦτο νὰ μὴ τοὺς ἐπειράζη. Καὶ ἀπὸ τὰ ἀμπέλια τοὺς, καὶ ἀπὸ τὰ χωράφια τοὺς ἡ δεκατιαῖς ὅπου ἔπερναν πρῶτα, ἔτζι πάλιν νὰ πέρνουνται καὶ περισσότερο τίποτε κανεῖς νὰ μὴ πέρνη. Καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα τοὺς μούλκια κανεῖς στανικῶς νὰ μὴ τοὺς ἐβγάνη, οὔτε ἀπὸ τὰ χέρια τοὺς στανικῶς κανεῖς νὰ μὴ τοὺς τὰ πέρνη. Καὶ ἀνάμεσό τοὺς ὅποιος ἤθελεν ἀφίσει διὰ τὰ ροῦχά του διάταξι ὅτινος ἤθελε τὰ φήσει, ἢ ὅτινος ἤθελε τὰ χαρίσει, νὰ πιάνεται καὶ οἱ καλίκιδες καὶ κασίμιδες νὰ μὴ ἀπλώνουν καὶ πειράζουν τίποτες. Καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα ὡς τὴν σήμερον κατὰ τὸν λανθασμένον τοὺς νόμο, κανένας πλέον νὰ μὴ τοὺς χαλάσῃ τὴν κρίση τοὺς. Καὶ οἱ κατῆδες διὰ χοτζέτι, καὶ διὰ σιτζίλι, καὶ διὰ ἄρτζι, ἔξω ἀπὸ τὸ κανόνι νὰ μὴ πέρνουνε περισσότερον. Καὶ διὰ καμμίαν ὑπόθεσιν ἂν μαλώσουνε ἀνάμεσόν τοὺς, καὶ βάλουνε κανένα ἀγρικιμένον ἄνθρωπο καὶ τοὺς συβάση, ὅ τι ἤθελε τοὺς ἀποφασίσει, νὰ εἶναι στεργάμενο, καὶ οἱ κατῆδες μου νὰ μὴν ἔχουν νὰ κάμουν σὲ τέτοιας λογῆς σύβασιν. Καὶ ἀπὸ ψευδομαρτύρους δυνατὰ νὰ φυλά-

γοννται, καὶ διὰ τοῦτο περισσότερα ἀπὸ πεντακόσια ἄσπρα δίχως χοτζέτι καὶ σιτζιλέτι ἂν μαρτυρήσουν οἱ τοιοῦτοι μαρτύροι, οἱ κατῆδες νὰ μὴν τοὺς ἀφικροάζονται. Καὶ ἀπὸ κρασί καὶ ἄλλαις κουμπάνιαις τῷ σπιτιῶνε κουμέρκι νὰ μὴ δίνουνε. Καὶ ἀπὸ τοὺς νησιῶτες ἐτούτους ὁπότεν ἤθελαν πάγει εἰς πραγμάτειαν τους, ἀποθανόντας κανέναν ἀπὸ ἀνάμεσό τους, οἱ σύντροφοι του νὰ περιλαβένουν τὰ ροῦχά του καὶ οἱ ἐμίριδες καὶ οἱ μπέγηδες τζε-μαλικίδες χέρι εἰς τοῦτα τὰ ροῦχα νὰ μὴν ἀπλώνουνε. Καὶ ἀπὸ τοῦτα τὰ νησιὰ ὅποιος ἤθελε νὰ ἔμπη εἰς τὴν πίστι τοῦ θεοῦ καὶ ἔρθῃ ἀπ' αὐτός του ἐμπροστὰ εἰς τὴν κρίση τοῦ θεοῦ καὶ μαρτυρήσῃ, ἃς ἐμπαίνῃ καὶ κανεῖς στανικῶς καὶ ἄκριτα μουσουλμάνος νὰ μὴ γένη. Καὶ ἀπὸ τίς γυναῖκες τους ὅποια θελήσῃ νὰ πάρῃ τοῦρκον ἄνδρα, νὰ ἔρχεται ἀτὴ της εἰς τοῦ θεοῦ τὴν παστρική στράτα, ἔμπροστε νὰ δίνῃ τὸ λόγο της, ἀμὴ κανεῖς νὰ μὴ τῆς κόπτη καπίνι, ἔξω ἂν ἦταν τούρκισσα πρῶτα. Καὶ ἀπ' ἀνάμεσά τους ἀνίσως κανεῖς ἄτυχος ἄνθρωπος ἤθελε κάμει κανένα κακό, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος νὰ παιδεύγεται καὶ ὄχι ἄλλος κανεῖς διὰ ἐκεῖνον Καὶ εἰς τὰ χωριά τους ναῖπης νὰ μὴν ἐβγαίνῃ. "Οποῖος ἔχει ταβὶ νὰ πηγαίνῃ στὴ κρίση καὶ κανεῖς νὰ μὴ τὸν ἐμποδίζῃ. Καὶ αὐτοὶ ὅπου μαζόνουν τὰ χαράτζια τους, ἢ ἄλλα τους χρῆν, ὅ,τι εἶναι ἐξ ἀρχῆς νομοθετημένο, ἐκεῖνο νὰ πέρουνε καὶ περισσότερο τίποτε, οὔτε ἓνα μπαγκίρι νὰ μὴ πέρουνε. Καὶ τοῦ ἀλόγου τους τὴν ταγὴ καὶ τὸ φαγοπότι τους ν' ἀγοράζουνε ἀπὸ τὸ πονγγί τους. Καὶ ὅποιοι χοτζετάν, οἱ μουκτούριδες ἢ σὲ σίδερα ἢ σὲ σκοτεινὸ τόπο, χωρὶς γνώμη τῶν γερόντων νὰ μὴ τοὺς βάνουν, καὶ νὰ μὴ τοὺς κρατίζουνε μηδὲ τὸ ταῖνι τους, μηδὲ τὸ πιτό τους. Καὶ εἴ τι θέλημα τοὺς πέσῃ ὁ κατῆς τους καὶ ὁ μπέγης τους νὰ τὸ βλέπουν μὲ τὴν κρίσιν καὶ ὄχι ἄλλος κανεῖς. Καὶ δραγουμάνο νὰ βάνουν ἀτοὶ τους ὅποιον θέλουν καὶ τοὺς ἀφίσχει. Καὶ τίς βέγλες ὅπου βάλλουσι γιὰ τίς λεβέντικες φοῦσαι, ὡς καθὼς ἦσαν πρῶτα, νὰ βάζουν νὰ φυλάγουνε ὅποιοι χοτζετάν καὶ ὅποιοι θέλουν ἀτοὶ τους καὶ νὰ μὴν ὀμπλιγάρουν ἄλλους καὶ κανεῖς σὲ τοῦτα νὰ μὴν ἀνακατώνεται. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νησιὰ γιανήτσαρος, οὔτε γιανσαξῆς, μὲ τὸ νὰ μὴ χρειάζονται, νὰ μὴμ πααίνῃ Καὶ ἀνάμεσόν τους τὰ χωράφια τους ποῦ δίνουν μὲ ἀποκοπὴ ἓνας τοῦ ἄλλου, ὅ,τι λόγο ἔχουν μιλημένο κανεῖς ἄλλος νὰ μὴ τὸν ἐχαλνᾷ, μόνον ὡς καθὼς εἶναι εἰς τὸν λανθασμένο τους νόμο νὰ πιάνεται, καὶ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον κανεῖς νὰ μὴ τοὺς πιάνῃ "Ετσι γράφω, καὶ ἔτσι ὀρίζω . . . ».

112

1621. Ἀχτναμές ὑπὲρ τῆς Νάξου,
ἐν 145, σ. 121-126.

« . . . ἐὰν μὲ διαθήκη κάμῃ μίαν ντονατζιόνε τὸ ἔχος του εἰς κανένα, αὐτὴ ἡ διαθήκη ἢ ἡ ντονατζιόνε ἔστωντας δικαία, οἱ πεταλματζῆδες νὰ μὴν ἐμπαίνουσι . . . "Εχωντας εἰς τὸ ἀναμεταξύν τως ὅποιας λογῆς λίτη ὅπου νὰ εἶνε καὶ ἓνας ἱερέας ἐδικός τῶνε, ἤθελεν τοὺς ἀποφασίσῃ ὡς καθὼς ἤθελαν γνωρίσει διακριτικῶς οἱ κυβερνηταὶ νὰ ἀποδείξουν τὴν αὐτὴν σύμβασιν καὶ νὰ μὴν τοὺς ἀποδίζουν . . . Οἱ γυναῖκες οἱ ἄτυχες, μὴν ἔστωντας παντρε-μένες κατὰ τὴν εὐγενικὴν δικαιοσύνην, ἢ κατὰ τὴν συνήθειάν τως, κάμνωντας παιδία, ἔστων-τας μπαστάρδικα, δὲν κληρονομοῦσι . . . ».

113

1622. Πρᾶξις πΚ Κυρίλλου, ὀρίζουσα, ὅτι χρῆν νοταρίου ἐν χ. Προαστείω

